

MEMÒRIA 2023

ESQUIMA
ASSOCIACIÓ
DE FAMILIARS
DE PERSONES
AMB MALALTIA
M E N T A L

1. Presentació

L'Associació de Familiars de Malalts Mentals Esquima, va ser creada 25 de setembre de l'any 1996 per un grup de familiars preocupats per la qualitat de vida d'aquest col·lectiu, per les carències de recursos socials i pel seu futur. Actualment l'Associació està formada per 64 associats.

L'àmbit d'actuació és el Maresme sud, tot i que està ubicada El Masnou. Pertany a la Federació Salut mental Catalunya. Contem amb un espai propi on es desenvolupa les tasques tant de l'Associació com del recurs creat a per ella, com és el Club Social que porta a terme un programa de rehabilitació de les capacitats de la persona afectada de TMS. Contem amb un equip professional i com a òrgans de govern una junta directiva formada per la presidenta, secretari, tesorera i vocal.

2. Justificació

La finalitat de l'associació va ser poder donar un servei, davant la manca de recursos existents per les persones afectades de malaltia mental i per les seves famílies, en aquell moment històric. SAF, servei d'atenció a les famílies per proporcionar suport emocional, orientació i informació envers la malaltia mental i sobre les eines necessàries per afrontar-la, així com la informació sobre la xarxa de recursos existents en l'àmbit de la salut mental.

Pel que fa a les persones afectades de malaltia mental, neix la necessitat de crear un recurs que permeti potenciar una millora en la qualitat de vida i un nivell de màxima autonomia. Sorgeix de l'associació: el Club Social, recurs reconegut dintre de la xarxa dels serveis oferts en l'àmbit de la salut mental. Neix a partir de la detecció i de la conscienciació de la necessitat de proporcionar un espai on es pugui treballar aspectes relacionats amb la rehabilitació psicosocial, que intenta treballar simptomatologia negativa que pateixen les persones afectades de trastorn mental sever per afrontar un dels reptes més importants que és trencar amb l'aïllament que està present com a aspecte comú a la majoria dels casos. El foment de la xarxa perduda d'aquestes persones, l'aspecte relacional, i funcional. La recuperació de capacitats adormides o inexistentes,. La recuperació cognitiva i d'estructura i l'aprenentatge en fer ús de l'oci de forma significativa.

3. Localització

Nom: **Esquima**

Adreça: **c/ Mossèn Cinto Verdaguer, 53, -08320 El Masnou- BCN**

N.I.F: **G-61250486**

Tel: **93.540.43.38**

E-mail: esquima@esquima.org

Web: [www. Esquima.org](http://www.Esquima.org)

Registre nº: **19019 de la secció 1ª del Registre de Barcelona**

Comptem amb un espai de 109.73m2 on desenvolupem la nostra tasca com associació i on també es porta a terme el programa del Club Social. Aquest espai està compost d'una sala taller, un hall, una cuina-magatzem on es desenvolupa el taller de cuina, un W.C., Sala de reunions, despatx de l'Associació, despatx dels professionals

4. Recursos humans

L'Associació està composta per una Junta Directiva, per un equip professional i per voluntaris que col·laboren desinteressadament, en els moments puntuals que es porten a terme activitats de conscienciació per a la població.

Els membres de la Junta directiva són escollits mitjançant assemblea general de socis convocada anualment la qual està composta per:

- Presidenta: Celeste Flecha Romero
- Secretaria: Rosario Martínez
- Tresorer: Laura Peña
- Vocal: Blaia Garcia

Com equip professional:

- Directora/Coordinadora: Celeste Flecha Romero
- Auxiliar Educativa: Claudia Molas Oliveras

5. Usuaris del Centre

Actualment l'associació compta amb 52 socis i 26 usuaris, la procedència és del propi municipi del Masnou i dels pobles propers que pertanyen al territori del Maresme sud: Alella, El Masnou, Montgat, Premià de Mar, Premià de Dalt, Teià, i Vilassar de dalt i de mar. El perfil dels usuaris de l'associació són familiars o persones que conviuen amb persones afectades. Els usuaris del Club Social: persones diagnosticades de trastorn mental greu, vinculades al CSMA de referència i sota la supervisió del psiquiatra, i que mantenen l'adherència al tractament farmacològic. Aquest trastorn implica certes limitacions i carències que s'intenten treballar en el servei que ofereix l'associació com a Club Social.

6. Naturalesa de l'Associació

El sentit de l'associació és el de oferir recolzament a les famílies de les persones amb trastorn.

Des de l'Associació s'intenta aprofitar al màxim totes les xarxes establertes com a itineraris de desenvolupament per als nostres usuaris, fent coordinacions amb altres professionals de la xarxa de salut mental, i sempre treballant en conjunt amb els altres recursos que ofereix la comunitat. Els membres de l'associació consideren que per millorar la seva tasca, és necessària una formació, com a tal pensen que l'assistència a conferències, jornades i xerrades informatives serà la dinàmica que es durà a terme per aconseguir-ho, sempre comptant amb l'assessorament que ens proporciona la SMC (Federació Salut mental Catalunya).

Una altra tasca de l'associació serà la de dur a terme diferents activitats per tal de sensibilitzar la població sobre la problemàtica que pateix aquest col·lectiu i les seves famílies. No hem d'oblidar que els trastorns mentals sorgeixen per diferents vies: genètica, causes psicosocials (estrès) i ambientals i com a detonant l'abús de substàncies. Fer extensiva la informació és una manera de lluitar contra l'estigma que l'envolta.

Els serveis que s'ofereixen, comporten tota una gestió complementària de la que també s'ocupen els professionals de l'Associació. Parlem de tasques administratives, confecció de memòries, projectes, correspondència, e-mails, missatges i també de la difusió del servei, com pot ser l'elaboració dels tríptics i revistes, el manteniment al dia de la informació de la nostra pàgina web, etc.

Respecte a les famílies, que són tant importants com els propis usuaris, se'ls hi ofereix la possibilitat de poder participar en un programa creat específicament per ells. El Gam (Grups d'ajuda mútua) o Escola de famílies, els quals, a part de treballar conceptes sobre la pròpia malaltia, mitjançant tallers psicoeducatius, és un espai de relació, que permet compartir experiències, angoixes, i a on es proporcionaran una sèrie

d'eines per poder fer front a la convivència, de la forma més positiva possible, amb una persona afectada de malaltia mental.

7. Objectius de l'Associació:

7.1 Objectius generals:

- Proporcionar suport a les famílies dels afectats
- Facilitar la formació, informació i orientació.
- Potenciar la sensibilització de la població.
- Portar a terme la gestió dels serveis que dona a la població (GAM).
- Potenciar la interacció amb la comunitat i amb les activitats que aquesta proposi.

7.2 Objectius específics:

7.2.1-Envers el suport a les famílies dels afectats

- Informar, orientar, assessorar a la persona que fa la demanda d'ajuda i orientació.
- Seguiment i acompanyament en la resolució de problemàtiques específiques.

Activitats 7.2.1.Envers el suport a les famílies dels afectats

- Contactes telefònics de seguiment.
- Espai per acollides de familiars i/o possibles usuaris de forma setmanal.
- Programa GAM reunions quinzenals durant tot l'any (11 mesos d'activitat i amb una duració de 2 h per sessió) . Es molt important que la família prengui consciència de la necessitat de participar activament en la rehabilitació de la persona afectada.

→ Indicadors d'Avaluació

- Grau de satisfacció dels usuaris que venen a demanar algun dels serveis que ofereix l'associació.
- Nivell d'assistència i de participació.

7.2.2-Envers la formació i informació

- Potenciar la participació activa dels familiars en les activitats que porta a terme l'associació.
- Proporcionar les estratègies necessàries per fer front a la malaltia.

Activitats 7.2.2-Envers la formació i informació

- Assistir a conferències/ jornades /xerrades informatives.
- Coordinació amb els professionals d'altres recursos de la xarxa de salut mental.
- Elaboració de la revista anual com a mitjà de difusió del recurs.
- Elaboració del tríptic de l'associació

→ Indicadors d'avaluació

- Grau d'assistència de la població implicada i d'altres
- Grau de participació dels socis.

7.2.3-Envers potenciar la sensibilització de la població

- Donar a conèixer la problemàtica amb la que s'enfronta la persona afectada i les seves famílies.
- Potenciar la participació activa i la implicació de la població a les activitats de l'associació.
- Fer difusió dels serveis de l'associació a la població.
- Sensibilitzar a les escoles.

Activitats 7.2.3-Envers potenciar la sensibilització de la població

- Organitzar i portar a terme la Diada de la salut mental de la pròpia institució, on es porta a terme activitats lúdiques durant tot el dia. S'inclouen actuacions, actes solidaris, oferiment d'articles i sorteig especial.
- Difusió i participació representativa a la Diada general de la Salut mental general de Catalunya, organitzada per SMC (Federació Salut mental Catalunya).
- Difusió de l'associació i dels programes i recursos que aquesta ofereix a partir de les ràdios "Vilassar". "Premià".
- Manteniment de la informació de la nostra pàgina web.
- Lluitar contra l'estigma que envolta a la malaltia.

Activitats de sensibilització i participació a la comunitat

les activitats amb la comunitat següents:

ACTES I ACTIVITATS DE PARTICIPACIÓ A LA COMUNITAT 2023

Nº	DATA	ACTE	ON HO FEM?	PARTICIPANTS	Observacions
1	02/02/2023	Concentració AFATRAC	Plaça de Sant Jaume	Professionals i participants del club social amb algunes famílies de l'entitat	Concentració per la vulneració dels drets de les persones amb trastorn mental d'alta complexitat.
2	21/04/2023	SENSIBILITZACIÓ A LA RADIO PREMIA DE MAR. PROGRAMA "TOT D'UNA" AMB LOLA BUSQUETS	RÀDIO PREMIA DE MAR	Celeste, Jose, Ramon, Anna, Esteban	Intervenció per part dels usuaris del Club Social explicant les activitats i els tallers realitzats a Esquima.
3	23/04/2023	Diada de Sant Jordi	Plaça dones del tèxtil i plaça Ramon i Cajal	Participants del Club Social i professionals del Club	Acte de sensibilització: Participants del club social interaccionen amb la comunitat amb motiu de la diada de Sant Jordi, oferint productes realitzats a mà per ells i la resposta de la població és positiva amb la interacció amb les persones afectades.
4	20/06/2023	Col·loqui "ADEU A LES INCAPACITACIONS I LES TUTELES. LA NOVA LLEI 8/2021, CANVI DE PARADIGMA"	Edifici centre d'el Masnou	Participants del club social, professionals del club, advocats, pares i mares i gent del poble	Xerrada-col·loqui del gabinet d'advocats "Gimeno-Grinyó" que venen a informar a tots els assistents, siguin cuidadors o persones en primera persona, el desenvolupament de la nova llei de tuteles i com afecta la seva aplicació.
5	23/06/2023	SENSIBILITZACIÓ A LA RADIO PREMIA DE MAR. PROGRAMA "TOT D'UNA" AMB LOLA BUSQUETS	RÀDIO PREMIA DE MAR	Celeste, Jose, Ramon, Anna, Esteban	Intervenció per part dels usuaris del Club Social explicant el viatge a Madrid i donant les gràcies a la Lola per tots aquests anys i un acomiadament per la seva jubilació.
6	11/09/2023	Ofrena Floral	El Masnou	Silvia i Immaculada	Adhesió a l'ofrena floral en representació d'Esquima a l'acte que organitza l'Ajuntament del Masnou en la Diada del 11 de setembre de Catalunya.
7	01/10/2023	Fira d'entitats	Plaça de les dones del textil	Participants del club social i professionals del club.	Acte de sensibilització a la comunitat organitzat per l'ajuntament del Masnou per tal de donar visibilitat al col·lectiu. La nostra aportació stand amb informació i interpretació del tema Bienvenidos.
8	11/10/2023	Participació a la diada de Salut Mental proposada per el CSMA del Masnou	CSMA Masnou	Participants del club social i professionals del club.	Acte de sensibilització: En el marc de la Diada de salut mental de Catalunya, els participants del club social i professionals col·laboren en la confecció d'un mural conjunt entre les entitats de SM del territori: Alter arte, Servei Prelaboral del Masnou i Esquima per realitzar
9	21/10/2023	Diada de Salut mental Esquima	Casino	Participants del club, Professionals, mares d'afectades i voluntàries	Celebració de la 27a Diada de salut mental al casino del Masnou. Organitzat per Esquima i amb el suport de l'ajuntament del Masnou. Parades, lectura del manifest (el laborat per professionals i participants. Interpretació d'actuacions individuals dels
10	19/11/2023	Solidaritat amb els 15 anys d'existència de TEAMAR	Jadins de la ninfa, el Masnou	Participants del club, Professionals	Participació per part dels participants del club i coordinadora a la festa de solidaritat dels quinze anys d'existència de l'entitat TEAMAR i amenitzar la festivitat amb una coreografia del ball bienvenidos.
11	03/12/2023	Fira d'accessibilitat	Ajuntament del Masnou	Participants del club social i professionals del club.	Com a entitat participant de la taula d'accessibilitat ens afegim a l'acte de sensibilització a la comunitat, caminada per detectar l'accessibilitat dels carrers del poble. Participem de l'activitat de "Fora stock" del Molí d'en Puigvert.
12	21/12/2023	Parada de Nadal	Plaça de les dones del textil	Participants del club social i professionals del club.	Oferiment per part dels participants d'objectes realitzats al centre, a la població del Masnou.

Actualment la difusió es fa mitjançant campanyes de sensibilització a les emissores de: "Radio Premià" dial, 95.2 FM quan s'escau.

L'associació Esquima organitza cada any les Jornades de Salut Mental del Masnou. L'any 2023 amb el lema ha estat "És un dret universal la salut mental?". L'objectiu de la sensibilització i la difusió, és aconseguir la participació activa de tota la població i amb la seva implicació vegin que no totes les persones amb trastorn mental són agressives i que realment poden fer una vida normalitzada dins la comunitat. En aquesta Diada es desplega un seguit d'activitats lúdiques marcades per la música i el color i sense sentir-nos malament pel fet de tenir la malaltia, volem que la població gaudeixi amb nosaltres d'un dia amb actuacions de grups de música i espectacles.

Pel que fa a la Diada General a Catalunya, Esquima fa difusió i potencia la participació a l'acte a tots els seus socis per tal de recollir la màxima representació de totes les associacions relacionades amb la malaltia mental.

→ Indicadors d'avaluació

- Nivell de participació i assistència dels socis i usuaris.

7.2.4-Envers la gestió de l'associació

- Coordinar amb els professionals d' altres entitats de la xarxa de salut mental.
- Tramitar i gestionar les subvencions que fan possible la tasca de l'associació.
- Coordinar sessions entre els professionals de l'associació i els membres de l'òrgan de govern.
- Establir un programa de rehabilitació psicosocial per les persones afectades de TMS, i tot el que això comporta a nivell de gestió i burocràcia, que imparteix l'equip tècnic.

Activitats 7.2.4-Envers la gestió de l'associació

- Reunions amb la Federació SM Catalunya.
- Col·laborar amb els municipis i Ajuntaments del Maresme-sud.
- Elaboració de memòries i projectes.
- Assemblea ordinària anual per informar sobre el funcionament de l'associació.
- Gestions amb les Regidories de Benestar Social i Cultura per dur a terme activitats.
- La difusió d'aquests serveis entre els socis i la comunitat.
- Gestió amb entitats bancàries.
- Programa anual de rehabilitació psicosocial.

→ Indicadors d'avaluació

- El creixement a nivell de bon funcionament de l'associació.

7.2.5- Envers la interacció amb la comunitat

- Valorar de les propostes que arriben des de la comunitat i adhesió a les campanyes proposades, segons les nostres possibilitats.

Activitats 7.2.5- Envers la interacció amb la comunitat

- Adhesió a les campanyes proposades per l'Ajuntament del Masnou i d'altres del Maresme sud.
- Interacció amb les associacions existents al municipi.
- Participació als actes populars del municipi.

8. Valoració dels objectius aconseguits

Avaluació envers el punt 7.2.1:

Els familiars manifesten satisfacció amb el tracte rebut a Esquima i especialment quan veuen en el seu familiar una millora. La necessitat de suport emocional en situacions conflictives o d'estrès i ansietat queda patent. Els familiars, en ocasions, venen amb certa desorientació i des de l'entitat es realitza un acompanyament emocional, on si s'escau es deriven o es situa a la persona dins el context i la xarxa de recursos de la xarxa de salut mental. No existeix un recurs semblant pel voltant i realment representa a part del CSMA (recurs sanitari) un punt d'informació i orientació.

Avaluació envers el punt 7.2.2:

La valoració és positiva, s'ha observat un augment en el nivell d'interès i d'assistència als diferents actes promoguts per l'associació per part de les famílies. Existeix un compromís fràgil per part dels familiars dels afectats, estan acostumats a acudir en moments de conflicte; amb un comportament explosiu, responent al mateix patró d'inestabilitat que els seus familiars. Conviure amb persones amb trastorn els esgota i es torna a posar de manifest la necessitat d'acompanyament professional per reconduir aquestes conductes, infondre seguretat i assolir eines per fer front a la seva problemàtica.

L'Associació és referent per les famílies, cuidadors i persones en primera persona, manifesten la necessitat de l'existència d'un recurs per ells i pels usuaris, com és el Club Social, espai d'oci pels usuaris i al mateix temps de respir pels familiars. Actualment existeix un programa GAM/Escola de famílies on tenen un espai per manifestar els seus malestars i per aprendre a entendre la malaltia del seu familiar. També s'han substituït les conferències i xerrades, per les campanyes de sensibilització a l'emissora de "Radio Premià" dial, 95.2 FM, els primers divendres de cada mes.

Avaluació envers el punt 7.2.3:

És de tot positiva totes les activitats són portades a terme amb èxit i són recollides per la població. Cal treballar més la participació per part dels familiars. Fa temps que son els afectats els que parlen i manifesten el seu parer a mitjans de comunicació com la ràdio i la revista anual d'Esquima. Per altra banda també s'ha evolucionat molt positivament pel que fa a la seva presència als actes de la comunitat s'han consolidat, la qual cosa contribueix a reduir l'estigma.

Avaluació envers el punt 7.2.4:

Es valora molt positivament la realització de les activitats per tal d'aconseguir els objectius marcats. El creixement i la consolidació envers el número de socis i el reconeixement d'Esquima com part dels recursos de la xarxa de salut mental és una realitat per part de l'administració i per part del sector sanitari.

Avaluació envers el punt 7.2.5:

En aquest apartat ha hagut una forta evolució per l'entrenament que hem fet a través del temps amb els usuaris. Han integrat la necessitat de ser presents al teixit social i com aquesta praxis repercuteix en desaparició gradual de l'estigma. De totes formes encara és necessària la supervisió i acompanyament professional. És un objectiu a aconseguir i treballar. La necessitat de interaccionar amb la comunitat, és un repte envers la possible integració del col·lectiu.

9. Temporalització

Mesos actius: 10 mesos y 1 setmana

Períodes de vacances: 1mes a l'estiu, dues setmanes al Nadal i una per Setmana Santa.

Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 16'30 h. fins a les 19'30 h. i matins de dimarts, dimecres, dijous, de 9h. fins a les 15 h.

10. Metodologia

Pel que fa a les famílies:

- Es fan acollides d'atenció individual a les famílies.
- Mitjançant trucades telefòniques es porta a terme tan consultes com seguiment d'altres.
- En el programa que porta a terme l'Associació GAM (grups d'ajuda mútua) es realitzen sessions individuals i grupals, exposicions envers la malaltia mental, debats a partir de la tècnica "Pluja d'idees", dinàmiques de grup, diverses, per tal de aconseguir els objectius marcats.

Pel que fa als usuaris del club social:

- Es fan entrevistes per valorar si són perfil de club social
- Es treballen les diferents problemàtiques en grup per tal que sigui ell mateix el que recolza i arrossega.
- Es porta terme un programa de rehabilitació psicosocial que té com objectiu la integració social i la millora de la qualitat la vida.

11.- Activitats realitzades:

- Difusió de la entitat mitjançant radio i premsa comarcal i local.
- Diada de salut mental.
- Planificació, disseny i participació als actes organitzats per la comunitat.

12. Conclusions.

Aspectes més rellevants:

- En relació al suport a les famílies: és una tasca necessària i permanent degut al desgast que suposa la cura d'una persona afectada. També s'ofereix recolzament a totes les persones que arriben a l'Associació. Per una banda, s'han de mantenir les relacions ja establertes, s'han de treballar i acollir a les noves incorporacions per tal de vincular-les i oferir-les opcions vàlides per la seva millora. Per les famílies existeix el programa GAM que ajuda a reconduir les situacions del dia a dia i enfortir les relacions.
- En relació a la formació i informació: es continua realitzant en part mitjançant programa de ràdio. Es pretén tenir un àmbit d'influència més gran i la ràdio en ofereix aquesta possibilitat.
- involucrar a les famílies a participar en la difusió de l'Associació i dels seu objectius, per tal de treballar la solidaritat de la població envers el trastorn mental.
- En relació a la sensibilització: cal destacar el canvi de mirada de la població cap al col·lectiu de persones amb trastorn. S'ha aconseguit gràcies a les conductes i la

participació de les persones afectades, dins la comunitat. Per tal d'aconseguir-ho des de l'entitat Esquima es realitza un treball psicosocial important.

- En relació a la gestió: es porta a terme totes les tasques de gestió requerides per les diferents estaments.
- En relació a la interacció amb la comunitat seguim treballant per una plena integració. És el repte més difícil d'aconseguir. Ens adherim a les campanyes dels Ajuntaments, però la veritable interacció d'aquest col·lectiu en vers la comunitat és el dia a dia. Es realitza a partir del taller d'autoconeixement que estimula l'adquisició d'eines per moure's en societat. Hi continuen existint varies barreres, una per part de les mateixes persones que pateixen el trastorn que ve motivada per la barrera que suposa intentar pertànyer a la societat que comença a acceptar al diferent.

13. Recurs de l'Associació

L'Associació, Esquima té un recurs de l'oci, el club social on es porta a terme un programa de rehabilitació psicosocial. Aquest té com a objectius; potenciar l'autonomia personal i la qualitat de vida de les persones afectades de trastorn mental. Es porta a terme mitjançant tallers que intenten mantenir al màxim les capacitats: funcionals, cognitives, d'habilitats socials, de relació, de comunicació, de interacció, de mobilitat.

14. Cost del Programa

PRESUPOST FINANCIER - ESQUIMA - 2023

Descripció Partida Econòmica	2023	
Subvencions ICASS	66.000,00 €	70,21%
Quotes de Socis	8.500,00 €	9,04%
Donatius, Patrocinis i Fires	4.000,00 €	4,26%
Subvencions Ajuntaments	8.500,00 €	9,04%
Altres Ingressos	7.000,00 €	7,45%
Previsió d'ingressos	94.000,00 €	100,00%
Materials Computables	8.275,00 €	8,80%
Treballs Exteriors	5.500,00 €	5,85%
Lloguers	230,00 €	0,24%
Rènting Fotocopiadora	1.150,00 €	1,22%
Transports i Missatgers	300,00 €	0,32%
Serveis Professionals	3.600,00 €	3,83%
Assegurances	160,00 €	0,17%
Telèfons	2.400,00 €	2,55%
Comissions Bancaries	950,00 €	1,01%
Despeses Generals	2.765,00 €	2,94%
Sous i Salaris	52.000,00 €	55,32%
Seguretat Social	16.500,00 €	17,55%
Altres Tributs i Impostos	170,00 €	0,18%
Punt de Equilibri	94.000,00 €	100,00%

